

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 18CoE/305/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1211221891
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1211221891.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného: Advocate, s.r.o., Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému: J. J., r.č. XXXXXX/XXXX, bytom I. č. XXXX/XX, XXX XX D., štátny občan SR, pre vymożenie uloženej povinnosti zaplatiť 1.410,91 EUR istiny s príslušenstvom predstavujúcim 6% ročný úrok z omeškania zo sumy 1.410,91 EUR od 02.03.2011 do zaplatenia, trovy rozhodcovského konania 368,27 EUR, trovy exekučného konania a trovy exekúcie vedenej súdnym exekútorom: JUDr. Rudolf Krutý, so sídlom Exekútorského úradu Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II č.k. 56Er/1843/2011-17 zo dňa 15.11.2013, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Bratislava II č.k. 56Er/1843/2011-17 zo dňa 15.11.2013 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zastavil exekúciu podľa § 57 ods. 2 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), v znení ďalších noviel (ďalej len "EP"), vo vzťahu k § 45 ods. 1 písm. b) a c) a § 45 ods. 2 zákona NR SR č. 244/2002 Z.z., o rozhodcovskom konaní (ďalej len "ZoRK") s tým odôvodnením, že podkladom pre zahájenie exekúcie je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenskou rozhodcovskou, a.s., vydaný rozhodcom JUDr. Miroslavom Rácom pod sp.zn. SR 03258/11 zo dňa 13.05.2011, pričom primárnym vzťahom, na podklade ktorého prebehlo rozhodcovské konanie, bola zmluva o úvere zo dňa 22.12.2009. Tento právny vzťah posudzoval, cez § 52 ods. 1 zákona NZ ČSR č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len "OZ") v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, ako spotrebiteľský. Z úverovej zmluvy mal za evidentné, že táto je uzatvorená na pripravenom tlačive, do ktorého sú vpísané údaje o povinnom a výške úveru. Povinný nemal možnosť zmeniť obsah všeobecných podmienok poskytovania úverov oprávneným, ktoré tvoria neoddeliteľnú časť uzatvorenej spotrebiteľskej zmluvy. Povinný teda mal možnosť len akceptovať, alebo neakceptovať zmluvu o úvere ako celok.

Keďže exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, exekučný súd sa zaoberal skutočnosťou, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy a zistil, že rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť právomoc na konanie a rozhodnutie vo veci rozhodcovským súdom, je upravená iba ako zmluvný odkaz na všeobecné podmienky poskytnutia úveru (ďalej len "VPPÚ") a splyva s ostatnými dojednaniami. Táto nebola osobitne dojednaná k zmluve, nebola ani osobitne podpísaná zmluvnými stranami a nevyplýva z nej, že povinný bol oboznámený o tom, že spory medzi zmluvnými stranami môžu byť riešené aj pred Stálym rozhodcovským súdom. Hodnotil, že samotný podpis na úverovej zmluve, ktorá iba formálne odkazuje na všeobecné podmienky, s ktorými netransparentne splynula aj rozhodcovská doložka spolu s ostatnými dojednaniami nepostačuje na to, aby bola riadne preukázaná vôľa povinného uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu. Mal za to, že takéto dojednanie rozhodcovskej doložky v zmluve zo dňa nespĺňa podmienky individuálneho dojednanie.

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažoval také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť sa oboznámiť pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Právnym dôsledkom toho, že alternatívna rozhodcovská doložka nebola s povinným, ako spotrebiteľom individuálne dohodnutá, je neplatnosť takejto rozhodcovskej doložky a následne nedostatok právomoci rozhodcovského súdu na rozhodovanie v preskúmvanej veci a oprávnenie a zároveň povinnosť exekučného súdu preskúmavať, či takáto zmluvná doložka nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská zmluva, či rozhodcovská doložka, ktoré neboli individuálne dohodnuté, nesmú zhoršovať postavenie spotrebiteľa v rozhodcovskom konaní v porovnaní s jeho základnými právami súdneho konania. Ostatne konštatoval, že rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie, v zákonom stanovenej lehote, oprávnený. Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej prieskumnej činnosti, ktorú mu zveruje Exekučný poriadok, jeho závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Exekučný súd nie je vecne príslušný konať vo veci ako všeobecný súd preskúmvajúci rozhodcovský rozsudok. Poukázal na to, že súd nesprávne vyhodnotil procesnú nečinnosť povinného v súvislosti s rozhodcovským konaním v neprospech oprávneného.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 zákona NZ ČSR č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok /ďalej len "OSP"/), preskúmal rozhodnutie súdu prvého stupňa v rozsahu ustanovenia § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaním napadnuté rozhodnutie exekučného súdu nie je vecne správne.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že exekučné konanie ja vedené na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok (nie zmluva o úvere) vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., IČO: 35 922 761, rozhodcom JUDr. Miroslavom Ráčom pod sp.zn. SR 03258/11 zo dňa 13.05.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.05.2011 a vykonateľnosť dňa 02.06.2011, ktorým bol povinný zaviazaný zaplatiť oprávnenému sumu vo výške 1.410,91 EUR istiny s príslušenstvom pozostávajúcim z denného zmenkového úroku vo výške 0,25% zo sumy 1.410,91 EUR od 12.01.2011 do zaplattenia, z 6% ročného úroku z omeškania zo sumy 1.410,91 EUR od 02.03.2011 do zaplattenia, z trov rozhodcovského konania 368,27 EUR, všetko do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodcovského rozsudku.

Prvostupňový súd uznesením č.k. 56Er/1843/2011-10 zo dňa 16.3.2012 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v časti o vymoženie dojednaného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne z dlžnej sumy 1.410,91 EUR od 12.01.2011 do zaplattenia s tým odôvodnením, že výška dojednaných zmenkových úrokov je v rozpore s dobrými mravmi a predmetné dojednanie je šikanózne a nie sankčné. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňom 19.05.2012. Následne, vo zvyšnej časti vyplývajúcej z exekučného titulu, pod č. 5102 112861* dňa 16.03.2012 vydal poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie.

Podľa § 2 OSP, v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, uskutočňujú výkon rozhodnutí, ktoré neboli splnené dobrovoľne, a dbajú pri tom na to, aby nedochádzalo k porušovaniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva vo všeobecnosti vlastný obsah činnosti súdov v občianskom súdnom konaní. Veľká rozmanitosť, mnohotvárnosť a rôznorodosť právnych vzťahov (§ 7, 8 OSP), ktorým sa má zabezpečiť v prípade potreby procesná ochrana v občianskom súdnom konaní, sa musí nutne prejavíť i v spôsoboch jej realizácie. To má na mysli zákon v tomto ustanovení, podľa ktorého povaha vzťahov, ktorým je v občianskom súdnom konaní poskytovaná potrebná procesná ochrana, určuje priebeh a zameranie zodpovedajúceho občianskeho súdneho konania a člení ho v dôsledku toho do niekoľkých relatívne samostatných druhov v jeho vlastnej úrovni. Ide o členenie:

- podľa postavenia subjektov hmotnoprávných vzťahov na procesnej pôde, teda na konanie sporové a nesporové,
- podľa etáp procesnoprávných vzťahov prostredníctvom ktorých je zabezpečovaná procesná ochrana hmotnoprávnym vzťahom na konanie základné (v ktorom nadobúda pôvodné ohrozené alebo porušené

subjektívne právo hmotné príslušnú procesnú ochranu vo vydanom meritórnom autoritatívnom súdnom rozhodnutí) a na konanie vykonávacie, či exekučné (ktorého zmysel spočíva v uskutočnení núteného výkonu subjektívneho práva z vykonateľného rozhodnutia /práva judikovaného/, ktoré nebolo povinnou stranou splnené dobrovoľne).

Z uvedeného plynie, že v občianskom súdnom konaní a to, ako v konaní základnom a vykonávacom, tak i v sporovom a nesporovom, dochádza k zabezpečeniu potrebnej procesnej ochrany vždy na úrovni osobitných procesných vzťahov upravených občianskym súdnym poriadkom a pritom kvalitatívne odlišných.

V konaní vykonávacom, ku ktorému dochádza na základe autoritatívneho a vykonateľného rozhodnutia príslušného orgánu (tzv. exekučného titulu) je predmetom procesnej ochrany od súdu požadovaný a súdom nariadený nútený výkon subjektívneho práva z vykonateľného rozhodnutia, tj. práva už judikovaného (s výnimkou tzv. notárskych zápisníc). Vecou samou je tu nútené uskutočnenie výkonu príslušného vykonateľného rozhodnutia (v tejto fáze konania niet priestoru pre činnosť spadajúcu pod fázu základného konania, napríklad možnosť rozsudkom vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná § 157 ods. 3 a 4 OSP).

Titul, ako listina vydaná oprávneným orgánom musí mať predpísanú formu a obsah z ktorého plynie určitej osobe povinnosť niečo v určitej dobe plniť. Teda každý titul musí spĺňať náležitosti, ktoré sú jednak formálnej, alebo materiálnej povahy.

Materiálne predpoklady vyjadrujú obsahovú určitosť exekučného titulu, podľa ktorého sa exekúcia vedie. Ide o to, aby práva, ale predovšetkým vynucované povinnosti, boli vo vykonávanom exekučnom titule určené presným a nepochybným spôsobom. Táto obsahová určitosť musí byť daná u každého titulu do tej miery, že z neho musí byť zrejmé, čo má byť exekúciou vynútené. Nie je možné, aby až exekučný súd zisťoval, čo má byť exekúciou vymáhané. To je vecou konania súdu (nie exekučného) v sporovom konaní podľa tretej časti OSP.

Z hľadiska materiálnej vykonateľnosti musí teda každý titul obsahovať presnú individualizáciu oprávneného a povinného, presné vymedzenie práva a jemu zodpovedajúcu povinnosť na plnenie a ostatne presne stanovenú lehotu na plnenie (R 21/1981, s. 161, R 27/1984, s. 130). Práve tieto náležitosti robia titul vykonateľným. Rozhodnutie, ktoré tieto náležitosti nemá, nie je rozhodnutím vykonateľným a nemôže byť podkladom pre výkon exekúcie. Ak by bola exekúcia, ktorá tieto požiadavky nespĺňa, napriek tomu nesprávne vedená, musí byť, v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená (§ 57 ods. 1 písm. a/ EP).

Formálnu vykonateľnosť stanovuje predpis upravujúci konanie v ktorom bolo rozhodnutie slúžiace ako exekučný titul vydané.

Podľa § 44 ods. 2 EP, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti, písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne.

Podľa § 35 zákona NR SR č. 244/2002 Z.z., o rozhodcovskom konaní (ďalej len "ZoRK"), doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu.

Niet sporu, že v predmetnej veci ide o exekučný titul predpokladaný v § 41 ods. 2 písm. d) EP, teda vykonateľné rozhodnutie rozhodcovského súdu. Keďže ide o rozhodcovský rozsudok, formálnu vykonateľnosť stanovuje zákon o rozhodcovskom konaní.

Podľa § 45 ods. 1, 2 ZoRK, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov, na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví:

- a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,
- b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b), alebo

c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Z uvedeného potom vyplýva, že súd prvého stupňa riadiac sa týmto zákonným ustanovením i bez návrhu kedykoľvek v priebehu exekučného konania skúma podmienky pre vedenie exekučného konania (§ 103 OSP vo vzťahu k cit. § 45 ZoRK), teda i po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie zisťuje, či exekučné konanie netrpí procesnými nedostatkami, ktoré by mohli viesť k zastaveniu exekúcie. Je nutné si tiež povšimnúť, že dôvody uvedené v § 57 ods. 1 EP (teda obsah § 45 ods. 1 písm. a/), skúma exekučný súd len na návrh, ktorý však rozhodnutiu exekučného súdu nepredchádza. Takýmto skúmaním môže byť podrobený i exekučný titul - rozhodcovský rozsudok, čo znamená možnosť skúmania, či má nedostatok uvedený v § 40 ods. 1 písm. a) a b) ZoRK teda, či rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3), resp., či rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní. Tu je nutné si všimnúť, že ďalšie dôvody šetrenia dôvodov (predstavujúcich materiálnu stránku titulu), inak daných pre podanie žaloby na zrušenie tuzemského rozhodcovského rozsudku, exekučnému súdu nie sú zverené. Aj v sporovom, základnom konaní, kde súd, konajúci podľa tretej časti OSP (s výnimkou žalôb predpokladaných § 40 ZoRK), a síce na námietku odporcu, je rovnako viazaný tzv. rozhodcovskou doložkou ak zistí, že sa vec má prejednať v rozhodcovskom konaní, konanie musí zastaviť, okrem prípadov vypočítaných v § 106 ods. 1 OSP, ktorý mu dáva možnosť takúto vec prejednať, teda stanovuje výnimku z viazanosti takéhoto súdu rozhodcovskou doložkou vo vypočítaných situáciách, ktorými sú ak: účastníci vyhlásia, že na zmluve (rozhodcovskej doložke) netrávajú, uznanie cudzieho rozhodcovského rozhodnutia bolo v Slovenskej republike odopreté, zistí, že vec nemôže byť podľa práva Slovenskej republiky podrobená rozhodcovskej zmluve, že rozhodcovská zmluva je neplatná, prípadne že vôbec neexistuje alebo že jej prejednanie v rozhodcovskom konaní presahuje rámec právomoci priznanej im zmluvou, alebo že sa rozhodcovský súd odmietol vecou zaoberať. Teda spoločne ako exekučný súd, ktorý v rámci nadelennej kompetencie nemá ďalšiu prieskumnú právomoc, ako tú ktorú predpokladá § 45 ZoRK (netýka sa rozhodcovskej doložky), ani súd, konajúci podľa tretej časti OSP nemôže nerešpektovať dojednanú rozhodcovskú doložku okrem prípadov uvedených vyššie, ktoré však musí mať dokazovaním preukázané. Občiansky zákonník v znení aplikovateľnom v prerokovanej veci, teda do 01.01.2008 žiadny z predpokladov neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve neprezumoval a preto musela byť neprijateľnosť podmienky pred súdom pozitívne dokázaná v sporovom konaní.

Ostatne, exekučný súd môže bez návrhu, skúmať, či rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Teda takto formulované skúmanie materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, ktorým je rozhodcovské rozhodnutie má svoje limity, ktorými sú:

- predmetom skúmania (vyplývajúcim z písm. b/ cit. ustanovenia) je rozhodcovský rozsudok, ale len v rozsahu § 40 ods. 1 písm. a) a b), čo na strane druhej znamená, že niet priestoru pre skúmanie materiálnej vykonateľnosti rozhodcovského rozhodnutia z dôvodov obsiahnutých v § 40 ZoRK pod písmenami c) až j),
- predmetom skúmania je plnenie vyplývajúce z rozhodcovského rozhodnutia, teda nie okolností, ktoré predchádzali vydaniu tohto exekučného titulu.

Z preskúmaného rozhodnutia exekučného súdu nie je zrejмый obmedzený rozsah preskúmania materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu - rozhodcovského rozhodnutia. Napriek tomu, že exekučný súd nedisponuje legitímáciou určovať existenciu, či neexistenciu práva, skúmať podmienky, ktoré predchádzali vzniku exekučného titulu, konštatovať neprijateľnosť zmluvných podmienok, súd prvého stupňa tak v preskúmanom rozhodnutí činí navyše bez toho, aby v tomto rozsahu vykonal akékoľvek dokazovanie, čo treba odmietnuť, ako neprijateľné.

Ostatne predpokladom následku - neplatnosti rozhodcovskej doložky v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka je predovšetkým kvalifikácia zmluvy, v ktorej je takáto doložka obsiahnutá, ako spotrebiteľskej zmluvy (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ako aj zistenie, že takáto rozhodcovská doložka spôsobuje

značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Podľa názoru odvolacieho súdu sú predpokladom aplikácie uvedených ustanovení konkrétne skutkové zistenia, ktoré na jednej strane umožnia záver, že ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle vymedzenom v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na druhej strane záver o značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach. Konkrétne skutkové zistenia, ktoré si vyžadujú záver o právnej povahe zmluvy ako zmluvy spotrebiteľskej, zahŕňajú najmä zistenie, či účastníci danej zmluvy skutočne spĺňajú znaky spotrebiteľa a dodávateľa, či daná zmluva bola skutočne vopred pripravená dodávateľom a či spotrebiteľ skutočne nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Záver o značnej nerovnováhe nemožno získať inak, než dôkladným dokazovaním každej jednotlivjej okolnosti. Pôjde o právny následok viazaný na konkrétne skutkové zistenia, zistené z vykonaných dôkazov a vyrieknutých v rozsudku súdu v sporovom, nie exekučnom, konaní.

Súdy v exekučnom konaní nepreskúmajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon nie je prieskumnou inštanciou konania základného; ak je exekučný súd povolaný k posúdeniu, či vykonávané rozhodnutie je materiálne vykonateľné, sleduje výlučne vlastné hľadisko výkonu, totiž to, ktoré sa spája s jeho faktickým uskutočnením. Exekučné súdy len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona a to z ustanovenia § 57 EP, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom formulovanými požiadavkami. Z ustanovenia § 45 ZoRK vyplýva, že rozpor s dobrými mravmi je viazaný na plnenie, nie však na to, či spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku. Nie každá skutočnosť, ktorá je hodnotená ako neprijateľná podmienka, teda spôsobuje aj rozpor plnenia s dobrými mravmi. Rozhodujúcim je, či plnenie odporuje alebo neodporuje dobrým mravom; len tento zákonný dôvod umožňuje zastaviť exekučné konanie. Pritom o objektívne nemožné plnenie ide vtedy, keď splnenie záväzku je všeobecne nemožné pre akéhokoľvek dlžníka (teda nielen spotrebiteľa). Objektívna nemožnosť plnenia môže byť právna (napr. právny predpis účinný po vzniku záväzku zakazuje toto plnenie), alebo faktická (napr. vec individuálne určená podľa hla skaze). Plnenie možno považovať za právom nedovolené vtedy, keď svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo keď zákon obchádza, t.j. neodporuje síce výslovnému zneniu zákonného ustanovenia avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. Plnenie odporuje dobrým mravom vtedy, keď by účastník konal v rozpore so základnými všeobecne uznávanými, v spoločnosti panujúcimi morálnymi zásadami ohľadne vzťahov a konania medzi ľuďmi.

Dôvody zistenia, že sa v tomto prípade jedná o spotrebiteľský úver, a preto je potrebné aplikovať normy spotrebiteľského práva aj v rámci exekučného konania, v ktorom je okruh účastníkov jednoznačne vymedzený v § 37 EP a niet preto dôvodu pre podporné použitie Občianskeho súdneho poriadku, zjavnú neprimeranosť plnenia vyplývajúcu z rozhodcovského rozsudku, ale ani okolnosti zastavenia exekúcie, ako takej (nielen čiastočne), exekučný súd riadne nezdôvodnil. Absencia takejto argumentácie opierajúca sa o riadne vykonané dokazovanie súdom bráni účastníkovi v realizácii jeho procesných práv, čím sa mu zmenšuje rozsah možnosti riadne konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa, v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) OSP, rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu odvolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 221 ods. 1 písm. f) OSP významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Osobitne ak sa odvolateľ na takéto porušenie práva, vo svojom odvolaní, odvoláva.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (napr. II. US 85/06).

Zmyslom práva na súdnu ochranu (jej nedielnou súčasťou je i exekučné konanie) je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. US 14/2001, z 13. novembra 2002 II. US 132/02, III. US 171/2006 z 5. apríla 2007).

Podľa § 1 OSP, Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 167 ods. 2 OSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 157 ods. 2 OSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že i odôvodnenie uznesenia exekučného súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Exekučný súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy uznesenia (§ 169 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 OSP a § 157 ods. 2 OSP v spojení s § 211 OSP) je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných uznesení, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia uznesenia predovšetkým je preukázať správnosť uznesenia a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t.j. musí byť preskúmateľné. Tieto požiadavky napadnuté uznesenie exekučného súdu nespĺňa.

Zákon o rozhodcovskom konaní, ako to bolo uvedené vyššie, pozitívnu enumeráciou stanovuje materiálne podmienky, ktoré je exekučný súd povinný rešpektovať v príbehu vedenia exekúcie oprávnený, resp. povinný skúmať. Tento okruh šetrenia nemôže exekučný súd svojvoľne rozširovať. Existenciu okolností majúcich za následok niektorý z dôvodov invalidity exekúcie predpokladaných v § 57 EP a teda povedzme i iných okolností, môže exekučný súd skúmať v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania avšak vždy len v medziach predpokladaných § 45 ZoRK a vždy po vykonanom dokazovaní avšak bez toho, aby exekučný súd nedovoľene prekročoval svoje právomoci. Uvedené je dôsledkom podmienok, ktoré kladie zákon o rozhodcovskom konaní na rozhodcovské rozhodnutie napr. v § 33 ods. 2 ZoRK.

Z uvedeného potom vystanú rôzne modality postupu exekučného súdu od zamietnutia návrhu na zastavenie exekúcie, zastavenie exekúcie až po zastavenie exekúcie v určitom rozsahu. Práve táto kompetencia exekučného súdu dbať na kontinuálnu existenciu podmienok zákonom stanovených pre exekučné konanie vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia, v rigorózne vymedzenom rozsahu, kladie zvýšený dôraz pre kvalitu riadneho odôvodnenia rozhodnutia, ktorým exekučný súd zastavuje exekúciu ohľadne práva oprávneného priznaného mu takýmto vykonateľným rozhodnutím.

So zreteľom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné, čo malo za následok porušenie práva odvolateľa na spravodlivé súdne konanie a odňatie mu možnosti konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) OSP. Preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa riadiac sa citovaným ustanovením, zrušil a v súlade s ods. 3 tohto ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude, v prípade zotrvania na názore smerujúcom k zastaveniu exekúcie, čo i len do elementárnej časti, svoje rozhodnutie riadne zdôvodniť a to s ohľadom na tú skutočnosť, že v zmysle bodu 15 VPPÚ, ako nedielnej súčasť predmetnej zmluvy o úvere, si zmluvné strany dohodli tri inštitúty riešenia možných sporov vznikúcich z tejto zmluvy: -mediáciu, -rozhodcovské konanie a -konanie pred všeobecným súdom, teda z uvedeného je zrejmé, že sporovým stranám bolo dané na výber, či spory budú riešiť pred rozhodcovským súdom alebo cestou príslušného súdu. Z uvedeného dôvodu preto nemožno vyvodiť záver, že dojednanie obsahujúce rozhodcovskú doložku je v rozpore s dobrými mravmi a že podľa § 39 OZ je dojednanie rozhodcovskej doložky neplatným právnym úkonom, keďže dojednaním rozhodcovskej doložky nedošlo k oslabeniu práva spotrebiteľa a rozhodcovská doložka nespôsobilá hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľmi v neprospech spotrebiteľov. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že rozhodcovská doložka nebola ako spôsob riešenia sporov medzi oprávneným a povinnými stanovená výlučne bez možnosti voľby, a preto nemožno takto dojednanú rozhodcovskú doložku považovať za dojednanie, ktoré by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Navyše povinný bol v predmetnej veci nečinný, keďže v konaní pred rozhodcom na výzvu rozhodcu o žalobnú odpoveď, ktorá mu bola doručená do vlastných rúk, nereagoval, rovnako ako nereagoval na doručený mu rozhodcovský rozsudok napriek tomu, že tento v poučení účastníka poučil o možnosti podať žalobu na príslušnom súde v lehote do 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku. Uvedené vylučuje neznalosť dlžníka - povinného z existenciou rozhodcovskej doložky rovnako ako i nemožnosť osobného vplyvu na konanie pred rozhodcovským súdom.

Inak je povinnosťou exekučného súdu v exekúcii vymožením uloženej povinnosti vyplývajúcej z vykonateľného rozhodcovského rozsudku v rozsahu vydaného poverenia pokračovať.

Keďže odvolací súd rozhodnutie exekučného súdu zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov i odvolacieho konania súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** prípustné.